

Perustuslakivaliokunta

Keskiviikko 25.11.2020 klo 8.00—11.00

Läsnä

puheenjohtaja Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr
jäsen Bella Forsgrén vihr (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Petri Honkonen kesk (1, 2, 5, 6, 7) (3, 4 osittain)
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Hilikka Kemppe kesk (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Anna Kontula vas (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Jukka Mäkynen ps
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Heikki Vestman kok (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Tuula Väättäinen sd
varajäsen Markku Eestilä kok
varajäsen Mari Holopainen vihr (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
varajäsen Johannes Koskinen sd
varajäsen Merja Mäkisalo-Ropponen sd (5, 6, 7) (4 osittain)
varajäsen Tom Packalén ps (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
varajäsen Sari Tanus kd

Sihteerit

valiokuntaneuvos Matti Marttunen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 10 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Valtioneuvoston selvitys: Pankkisektorin riskien vähenemisarvio ja yhteisen kriisinratkaisurahaston yhteisen varautumisjärjestelyn aikaistettu käyttöönotto

Valtioneuvoston E-selvitys E 138/2020 vp
Asiantuntijalausunto E 138/2020 vp PeV 25.11.2020 neuvotteleva virkamies Tuukka Taipale, valtiovarainministeriö Asiantuntijalausunto A 3

Pöytäkirja PeVP 85/2020 vp

Asiantuntijalausunto E 138/2020 vp PeV 25.11.2020 professori Päivi Leino-Sandberg
Asiantuntijalausunto B 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- neuvotteleva virkamies Tuukka Taipale, valtiovarainministeriö, liite
- professori Päivi Leino-Sandberg, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Perustuslakivaliokunta viittaa aikaisempiin yhteisen kriisinratkaisurahaston yhteisen varautumisjärjestelyn aikaistetusta käyttöönotosta ja muutoksista valtiosopimukseen vakauseräsiirtojen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä antamiinsa lausuntoihin (PeVL 14/2019 vp, PeVL 5/2020 vp, PeVL 19/2020 vp) ja toistaa niissä esittämänsä kannanotot.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen osallistumisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) toimintaan sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 184/2020 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen osallistumisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) toimintaan sekä siihen liittyviksi laeiksi A 4

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti poistaa kappaleen 3 viimeisen virkkeen ja siirtää saman kappaleen ensimmäisen virkkeen kappaleen 4 ensimmäiseksi virkkeeksi.

Valiokunta päätti yksimielisesti lisätä kappaleen 10 viimeiseen virkkeeseen sanan "syvälisemmin".

Valiokunta päätti yksimielisesti muuttaa kappaleen 13 kolmannen virkkeen kuulumaan seuraavasti: "Valiokunnan käsityksen mukaan EPPO-asetuksessa turvattu riippumattomuus ei siten merkitse vaatimusta EPPO-syyttäjien immunitetille ylimpien laillisuusvalvojen harjoittamasta laillisuusvalvonnasta."

Valiokunta päätti yksimielisesti poistaa kappaleen 25 viimeisen virkkeen.

Pöytäkirja PeVP 85/2020 vp

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelyinä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Perustuslain 115 §:n mukainen muistutus ulkoministeri Pekka Haaviston virkatoimen lainmukaisuuden tutkimisesta

Muu asia M 4/2019 vp

Merkittiin, että kokous tuli täysilukaiseksi.

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:

- professori Mikael Hidén
- professori Tuomas Ojanen

Merkittiin valiokunnalle jaetuksi: valiokuntaneuvoksen muistio.

Valiokunta keskusteli asian jatkokäsittelystä.

Perustuslain 47 §:n mukainen tietopyyntö.

Perustuslakivaliokunnassa on mietintöasiana vireillä perustuslain 115 §:n mukainen muistutus ulkoministeri Pekka Haaviston virkatoimen lainmukaisuuden tutkimisesta. Valiokunta on 14.1.2020 turvatakseen tutkinnan tarkoituksen toteutumisen ja asianosaisten oikeusturvan pitänyt välttämättömänä päättää asian yksittäistapauksellisesta salassapidosta ja päättänyt, että asiaan M 4/2019 vp liittyvät eduskunnan työjärjestyksen 43 a §:ssä tarkoitetut käsittelyasiakirjat ovat salassa pidettäviä siihen asti, kun asia on valiokunnassa loppuun käsitelty (PeVP 39/2019 vp).

Perustuslakivaliokunta on asian käsittelyn kuluessa saanut mm. eri viranomaisilta ja valiokunnan kuulemilta asiantuntijoilta sivumäärältään erittäin laajan asiakirja-aineiston.

Eduskunnan työjärjestyksen 43 a §:n 1 momentin mukaan asian käsittelyasiakirjat tulevat julkisiksi, kun asia on valiokunnassa loppuun käsitelty. Työjärjestyksen 43 a §:n 2 momentin mukaan salassapidettäviä ovat kuitenkin muun ohella sellaiset valiokunnan asiakirjat, joista tiedon antaminen aiheuttaisi merkittävää vahinkoa Suomen kansainvälisille suhteille tai vaarantaisi kansallista turvallisuutta. Lisäksi valiokunta voi perustuslain 50 §:n 2 momentin ja työjärjestyksen 43 a §:n 2 momentin nojalla muusta vastaavasta välttämättömästä syystä päättää, että jokin asiakirja on salassa pidettävä. Perustuslakiuudistuksen esitöiden mukaan syiden välttämättömyyttä arvioitaessa tulkinnallisena lähtökohtana tulee pitää vastaavanlaisia syitä kuin perustuslain 12 §:n 2 momentissa on vaadittu säädettäessä lailla rajoituksia viranomaisen hallussa olevien asiakirjojen julkisuudelle (HE 1/1998 vp, s. 99). Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 43/1998 vp). Valtiopäivätoimintaa koskevien säännösten soveltamisessa voidaan siten ottaa huomioon julkisuuslain säännösten tarkoituspäriä (ks. PeVP 39/2019 vp).

Pöytäkirja PeVP 85/2020 vp

Viranomaisten toiminnasta julkisuudesta annetun lain 15 §:ssä säädetään asiakirjan pyytämistä koskevan asian siirtämisestä toiselle viranomaiselle. Säännöksen perusteluissa todetaan, että siirtäminen voi olla tarpeen erityisesti silloin, kun pyydetyn asiakirjan salassapito on riippuvainen tietojen antamisesta johtuvista vaikutuksista. Salassapidon ulottuvuuden määrittely saattaa tällöin edellyttää esimerkiksi erityisasiantuntemusta (HE 30/1998 vp, s. 72). Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ei kuitenkaan sovelleta eduskunnan valtiopäiväasioiden käsittelyyn.

Turvatakseen ulkoasiainhallinnon toimintaan liittyvät välttämättömät salassapitointressit valiokunta pyytää perustuslain 47 §:n nojalla ulkoministeriön asiakirjakohtaisesti yksilöityä lausuntoa siitä, miltä osin asian M 4/2019 vp käsittelyasiakirjoista ministeriön käsityksen mukaan ilmenee edellä mainittujen salassapitoperusteiden tai viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain tai muussa laissa säädettyjen salassapitoperusteiden alaan kuuluvaa tietoa. Valiokunta välittää asian käsittelyasiakirjat tässä tarkoituksessa ulkoministeriön käyttöön valtiopäiväasioiden käsittelyyn kuuluvina asiakirjoina.

Lausunto on saatettava valiokunnan käyttöön 2.12.2020 mennessä.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 26.11.2020 klo 8.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Matti Marttunen